

ΟΙ ΧΩΡΙΚΟΙ ΤΗΣ ΟΛΛΑΝΔΙΑΣ

Διατρίβων ἐν Ὀλλανδίᾳ ἐπισκέφθη τὴν ἐπαρχίαν τῆς Γρονίγγης, καὶ ἰδίως τὰς ἐξοχὰς αὐτῆς, παρετήρησα δὲ ὅτι οἱ χωρικοὶ τῆς περιοχῆς ταύτης, καίτοι ἀγαπῶσι τὴν πολυτέλειαν καὶ τὸν ἀνετον βίον, διατήρησαν οὐχ ἥττον τὰ ἀπλᾶ ἢ τῶν πτωχῶν τῶν. Οἱ πλείστοι ἐξ αὐτῶν, κάτοχοι ἡμίσεος ἑκατομμυρίου φράγκων, καὶ πλέον ἔτι, οὐδὲν ἀπαξιοῦσι νὰ χειρίζονται τὸ ἄροτρον καὶ νὰ διευθύνωσιν αὐτοὶ οὗτοι τὰ ἀγροτικά ἔργα. Τινὲς μὲν πέμπουσιν ἕνα τῶν υἱῶν τῶν ἵνα ἐκπαιδευθῆ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ, τοῦ ὅπερ δὲν εἶνε μικρὰ θυσία, καθόσον ὑπολογίζουσιν ὅτι ὁ φοιτητὴς στοιχίζει εἰς τοὺς γονεῖς τοῦ τέσσαρας χιλιάδας φράγκων περίπου ἐτησίως, οἱ πλείστοι ὅμως ἀποστρέφονται τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ἱατροῦ, δικηγόρου, καθηγητοῦ, ὡς κατώτερον τῆς καταστάσεώς των, καὶ θέλουσιν ἵνα τὰ τέκνα αὐτῶν μένωσιν ἐν τοῖς ἀγροῖς.

Οἱ χωρικοὶ οὗτοι εἰσὶν ἐπὶ κεφαλῆς τῆς χώρας, καὶ ἀπαρτίζουν τὸ ἐκλεκτότερον μέρος τοῦ πληθυσμοῦ. Σχεδὸν ἅπαντα τὰ μέλη τῶν διαφόρων ἐκλογικῶν σωματείων, μέχρι καὶ αὐτῶν τῶν βουλευτῶν, ἐκλέγονται ἐξ αὐτῶν. Αἱ φροντίδες τῶν ἀγρῶν δὲν κωλύουσιν αὐτοὺς νὰ λάβωσιν ἐνεργὸν μέρος εἰς τὸν πολιτικὸν βίον καὶ εἰς τὴν διαχείρισιν τῶν δημοσίων. Παρκαλοουθοῦσιν, οὐ μόνον τὰς προόδους τῆς γεωργικῆς τέχνης, ἀλλὰ καὶ τὴν εἰς τὰ πρόσω πορείαν τῆς νεωτέρας διανοίας.

Ἐν Χάρν, πλησίον τῆς πόλεως Γρονίγγης συντηροῦσιν ἰδίαις δαπάναις ἀξιόλογον Ἀγροτικὴν Σχολὴν, διευθυνομένην παρὰ τινος διακεκριμένου ἀγρονόμου, ἐν ἣ φοιτῶσιν ὑπὲρ τοῦς πενήτηντα μαθητὰς. Ἀκόμη καὶ αὐτὰ τὰ χωρία ἔχουσι μουσεῖα τῆς φυσικῆς ἱστορίας καὶ βοτανικοὺς κήπους, ἰδρυθέντας καὶ συντηρουμένους κοινῇ δαπάνῃ ὑπὸ ἑκατοντάδων τινῶν χωρικῶν. Κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς ἀγορᾶς καὶ αὐταὶ αἱ χωρικαὶ μεταβαίνουσιν ἵνα ἐπισκεφθῶσι τὰ μουσεῖα τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Γρονίγγης, ἕνα μένουσιν ἐπὶ πολὺν χρόνον ζητοῦσαι καὶ λαμβάνουσαι πληροφορίας.

Χωρικοὶ τινες ἐπιχειροῦσιν ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν διδασκαλῶν τι ταξείδιον εἰς Βελγικὴν ἢ εἰς Ἀγγλίαν. Οἱ πλείστοι ἐνασχολοῦνται εἰς θεολογικὰ ζητήματα. Πολλοὶ ἐξ αὐτῶν ἀνήκουσιν εἰς τὴν αἵρεσιν τῶν Μενονιτῶν, οἵτινες εἰσὶν οἱ Κοιᾶκεροι τῆς Ὀλλανδίας. Ὁ κ. de Laveley, παρκτηρήσας ἐπὶ τῆς συνδεούσης ὁδοῦ τὰ δύο ἄρτια χωρία Usquert καὶ Uythuijsen τέσσαρας λαμπρὰς ἐπαύσεις, ἠρώτησε τὸν ξενοδόχον εἰς ποῖον ἀνήκον. Οὗτος δὲ ἀπήντησεν ὅτι ἀνήκον εἰς τοὺς Μενονίτας, καὶ προσέθηκεν «Οἱ ἄνθρωποι οὗτοι εἰσὶ πλούσιοι. Θὰ ἔχη ἕλαστος τοὐλάχιστον ἑξακοσίας χιλιάδας φράγκα». Ἦκουσα, ὑπέλαβεν ὁ κ. Laveley, ὅτι δὲν ὑπάρχουσι πτωχοὶ μεταξὺ τῶν μελῶν τῆς αἵρέσεως ταύτης. Εἶνε ἀληθὲς καθό-

σον ἀφορᾷ τὸ διαμέρισμα τοῦτο;—Οὐχί, τῷ ἀπεκρίθη ἐκεῖνος, δηλαδὴ ναί, διὰ νὰ εἰμεθα ἀκριβεῖς, διότι ὁ μόνος πτωχὸς, ὁ ὅποιος ὑπῆρχεν, ἀπέθανε πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν, καὶ κατὰ τὴν στιγμήν ταύτην οὐδεὶς τοιοῦτος ὑπάρχει».

Τὰ αὐστηρὰ ἦθη, ἡ φιλοπονία, καὶ ἡ ἀλληλοβοήθεια ἐξοστρακίζουν τὴν ἐνδοίαν ἐκ τῶν μικρῶν τούτων ἠρησκευτικῶν κοινωνιῶν, ἐν αἷς πάντες γνωρίζονται, ἐπιτηροῦνται καὶ βοηθοῦνται ἀμοιβαίως. Καθόλου δὲ εἰπεῖν, ἡ Γρονίγγη ἀποτελεῖ εἰδὸς τι δημοκρατίας διοικουμένης ὑπὸ τάξεως πεφωτισμένων χωρικῶν, χώρας παρθένου καὶ νέας, ἕθα οὐδὲν φρουδικὸν φρούριον ὑψοῦ τὴν κεφαλὴν ὑπεράνω τῶν οἰκιῶν τῶν καλλιεργητῶν, ἐπαρχίας ἐν ἣ τὸ προῖον τῆς γῆς μένει εἰς τὰς καλλιεργούσας αὐτὴν χεῖρας, ἕθα ἡ εὐημερία καὶ ἡ ἐργασία συνδυάζονται παντοῦ, καὶ ὅπου ἡ φυγοπονία καὶ ὁ πλοῦτος οὐδαμοῦ συναντιῶνται.

Ἡ Γρονίγγη ἔχει, ὡς εἴρηται, Πανεπιστήμιον, ἰδρυθὲν τῷ 1614, πρὸς τιμὴν τοῦ ὁποῦ αἱ γειτονικαὶ πόλεις τῆ ἑδῶκαν τὸ ὄνομα Ἀθήραι τοῦ Βορρά. Τὸ πανεπιστήμιον τοῦτο εἶνε τὸ τρίτον τῶν ἐν Ὀλλανδίᾳ. Εἰ καὶ ἔχον ὀλιγωτέρους φοιτητὰς, οὐχ ἥττον δύναται ἐπαξίως νὰ παραβληθῆ πρὸς τὰ ἕτερα δύο. Ἐχει λαμπρὸν ἀνατομικόν, καὶ ἐν μουσεῖον τῆς φυσικῆς ἱστορίας, περιέχον μέγαν ἀριθμὸν πολυτίμων ἀντικειμένων. Δύναται δὲ ἐπίσης νὰ καυχήθῃ ὅτι παρήγαγε καὶ πολλοὺς μεγάλους ἄνδρας, ἐν οἷς ὁ βαθὺς Ἑλληνοστῆς καὶ πανεπιστήμων σχεδὸν Ροδόλφος Ἀγρικόλας, ὁ φιλόσοφος Vesellius ὁ ἐπονομασθεὶς Βασίλειος, καὶ ἄλλοι.

Ὡς πρὸς τὰ ἦθη τῶν κατοίκων αὐτῆς ἔλαβον παρὰ τινος προσώπου ἐκ Γρονίγγης πολυτίμου λεπτομερεῖας αἰτίνας, πεισθεὶς εἰς κἀνὲν ὀδοιπορικὸν βιβλίον δὲν ἀπαντήσιν. Αἱ ἔξεις αἱ ἀφορῶσαι εἰς τὸν βίον τῶν παρθένων καὶ ἐγγάμων γυναικῶν εἰσὶν ἐντελῶς διάφοροι τῶν ἡμετέρων. Περὶ ἧλιν ἡ ὑπανδρευομένη κόρη ἐξέρχεται ἐκ καταστάσεως ὑποταξίας καὶ σχεδὸν φυλακῆς, ὅπως εἰσέλθῃ εἰς βίον ἐλευθέρου, ἕθα εὐρίσκειται ἀπροσδοκῆτως περιστοιχομένη ὑπὸ τῆς ὑπαλήψεως, τοῦ σεβασμοῦ καὶ τῶν περιποιήσεων ἐκεῖνων, οἵτινες τὴν παρεμύλλον πρότερον. Ἐκαὶ τὸναντίον ἡ ἐλευθερία καὶ ἡ φιλαρέσκεια εἰσὶ τὸ προνόμιον τῶν νεανίδων, αἱ δὲ γυναῖκες ζῶσι περιορισμέναι, δεσμευόμεναι ὑπὸ χιλίων βλεμμάτων, πλησιαζόμεναι διὰ μυρίων προφυλάξεων, περιστοιχομέναι ὑπὸ ψυχροῦ σεβασμοῦ, σχεδὸν παρεγκωμισμένοι.

Οἱ νέοι δὲν ἀφισοῦνται εἰμὴ εἰς τὰς νέας, καὶ κατὰ τοῦτο παρέχεται αὐτοῖς μεγάλη ἐλευθερία. Νέος τις συχνάζων παρὰ τινι οἰκογενεῖᾳ, καίτοι μὴ ὢν ἐκ τῶν οἰκειότερων φίλων, προτίνει εἰς τὰς νέας, ἢ καὶ εἰς μίαν μόνον νὰ τὴν συνοδεύσῃ εἰς τὴν συναυλίαν ἢ εἰς τὸ θέατρον ἐφ' ἀμάξης τὴν νύκτα, μόνος μόνην, καὶ χωρὶς οὔτε ὁ πατὴρ, οὔτε ἡ μήτηρ νὰ ἀντίπρωσιν. Ὁ-

στις δὲ ἤθελε πράξει τοῦτο, θὰ ἐνομιζέτο ἀνόητος ἢ κακεντρέχης· θὰ τὸν ἐγλεύαζον καὶ κατεμέμφοτο. Νέος καὶ νέα διατελοῦσι μεμνηστευμένοι ἐπὶ ἔτη, καθ' ὅλον δὲ τὸ διάστημα τοῦτο βλέπονται· καθεκάστην, περιπατοῦσιν ὁμοῦ, μένουσι· μόνοι οἰκαδέ, καὶ τὸ ἐσπέρας, πρὶν ἢ χωρισθῶσιν, συνδιαλέγονται ἐπὶ ἡμίσειαν ὥραν εἰς τὸ κατώφλιον τῆς θύρας, χωρὶς νὰ παρευρίσκηται κανεῖς.

Κοράσια δεκαπενταετῆ, εἰς τὰς πρώτας ἀνήκοντα οἰκογενείας, περιέρχονται τὴν πόλιν ἀπὸ τοῦ ἐνὸς ἄκρου εἰς τὸ ἕτερον ἵνα μεταβῶσιν εἰς τὸ σχολεῖον καὶ ἐπιστρέψωσιν οἴκοι, μόνοι πολλόνκις περὶ λύχνων ἀφ᾽, ὅπουδῆποτε δὲ καὶ ἂν σταθῶσιν, μεθ' οἰουδῆποτε καὶ ἂν ὁμιλήσωσιν, οὐδεὶς δίδει προσοχὴν. Ἐκ τοῦ ἐναντίου τὴν παραμικρὰν ἐλευθερίαν ἐὰν λάβῃ γυνὴ ἐγγαμος, γίνονται ἀτελεύτητα σχόλια, πλὴν τὸ γεγονός τοῦτο εἶνε τοσοῦτον σπάνιον, ὥστε οὐδέποτε συμβαίνει. — «Οἱ νέοι μας, ἔλεγεν ὁ κύριος οὗτος, οὐδόλως τυγχάνουσιν ἐπικινδύνου. Ἡξυρόντι νὰ φαίνωνται περιποιητικοὶ πρὸς τὰς νέας, διότι αἱ νέαι εἰσὶ δειλαὶ καὶ ἡ δειλία αὕτη τοὺς ἐνθαρρύνει, ἀλλὰ μὲ τὰς ὑπᾶνδρους οὐδὲν εὐρίσκουσι μέσον. Καθόστον ἐνθυμοῦμαι, δὲν ὑπῆρξαν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ εἰμὴ δύο μόνον γνωσταὶ περιπτώσεις συζυγικῆς ἀπιστίας». Καὶ ἐμνημόνευσε τῶν περιπτώσεων τούτων. «Τοιουτοτρόπως, φίλτατε Κύριε, προσέθηκεν ἀκολούθως, τύπτων με ἐπὶ τῶν γονάτων διὰ τῆς χειρὸς, ἐνταῦθα δὲν κάμνουσι κατακτιήσεις εἰμὴ ἐν τῇ γεωργίᾳ, καὶ ὅστις θέλει νὰ ἐπιχειρήσῃ τοιαύτας ἐπὶ ἄλλου ἐδάφους ὀφείλει πρῶτον νὰ βεβαιώσῃ ἐνώπιον συμβολαιογράφου ὅτι ὁ σκοπὸς του εἶνε νὰ πολεμήσῃ τιμῶς κατὰ τοὺς κανόνας τοῦ πολέμου καὶ νὰ διημολογήσῃ ἔντιμον εἰρήνην».

Συμπεραίνων ἀδίως ἐκ τῆς σιωπῆς μου ὅτι ἡ κατάστασις αὕτη δὲν μοι ἤρρεσκε, «τοιοῦτος εἶνε, ἐπιλέγει, ὁ τρόπος τοῦ ζῆν ἡμῶν, ἀνιχνῆς, ἐὰν θέλετε, ἀλλὰ βέβαιος καὶ ἀσφαλής. Σεῖς ὁρᾶτε διὰ μιᾶς τὴν ζωὴν, ἡμεῖς ὁμως τὴν δοκιμάζομεν κατὰ μικρὰς δόσεις. Ἔχετε μὲν ἀπολαύσεις ζωηροτέρας, ἀλλ' ἡμεῖς αἰσθανόμεθα τέρψιν διακριστέραν». — «Ὁ Θεὸς νὰ σᾶς εὐλογῆσῃ», τῷ εἶπον, καὶ ἐκεῖνος μοι ἀπάντησεν— «Ὁ Θεὸς νὰ σᾶς φωτίσῃ».

Ἄλλ' ἄς φθάσωμεν εἰς τὴν ἀγορὰν ἣτις εἶνε τὸ τελευταῖον ζωηρὸν θέαμα, ὅπερ εἶδον ἐν Ὀλλανδίᾳ.

Τὴν πρωίαν λίαν ἐνωρὶς ἔκαμον περίπατον περὶ τῆς πόλεως, ὅπως ἴδω τὴν εἰσοδὸν τῶν χωρικῶν. Κατὰ πᾶσαν ὥραν ἔβησαν ἀμαξοτοίχια, φέρουσα ἄπειρον πλῆθος. Ἐπ' ὅλων τῶν ὁδῶν τῆς ἐξοχῆς ἤρχοντο ποικιλόχροαι ἄμαξαι, συρόμεναι ὑφ' ὠραίων μελανῶν ἵππων, ἔβη τὰ ἐρατεινὰ ζεύγη ἐκάθηντο μεγαλοπρεπέστατα. Ἐξ ὅλων τῶν διωρῶν προέβαλλον πλοῖα ἰσιπόρα μεταφέροντα πραγματείας. Ἐντὸς ὠρῶν τινῶν ἡ πόλις ἦν μεστὴ κόσμου καὶ θορύβου. Οἱ κτηματῆαι εἰσὶν ἄπην-

τες ἐνδεδυμένοι διὰ μελανοῦ σχεδὸν ὑφάσματος, φέροντες περὶ τὸν λαιμὸν χονδρὸν μάλλινον λαιμοδέτην, χειρόκτια, ἀλύσεις χρυσᾶς καὶ ἐν μέγα χαρτοφυλάκιον, τὸ δὲ σιγάρον εἰς τὸ στόμα, καὶ φαίνόμενοι κατὰ πάντα εὐχαριστημένοι. Αἱ γυναῖκες αὐτῶν εἰσὶν ἐστολισμέναι, κατάφοροι ἐξ ἀνθέων καὶ πολυτίμων λίθων, ὡς αἱ Παναγίαι τῶν ἰσπανικῶν ἐκκλησιῶν. Ἄμα τελειώσουν αἱ ἐργασίαι των, διαχέονται εἰς τὰ πανδοχεῖα καὶ εἰς τὰ καταστήματα, οὐχὶ ὡς οἱ ἡμέτεροι χωρικοὶ, οἵτινες παρατηροῦσι τῆδε κἀκεῖτε οἰονεὶ ζητοῦντες τὴν ἄδειαν νὰ εἰσέλθωσιν, ἀλλὰ μὲ τὴν ὄψιν καὶ τὸ βλέμμα ἀνθρώπων, εἰδόντων ὅτι εἰσὶ παντοῦ ἐπιθυμητοὶ καὶ σεβαστοί. Ἐν τοῖς πανδοχεῖοις αἱ τράπεζαι καλύπτονται ὑπὸ φιαλῶν οἴνου Bordeaux καὶ τοῦ Ρῆνου. Ἐν τοῖς καταστήμασι οἱ ὑπάλληλοι ἀμιλλῶνται περὶ τὴν ἐπίδειξιν τῶν πραγματειῶν. Αἱ τῶν κτηματιῶν γυναῖκες γίνονται δεκταὶ ὡς ἡγεμονίδες, καὶ ὄντως ἐν αὐτοῖς ποιοῦσιν ἡγεμονικὰς δαπάνας. Συμβαίνουντι, φερ' εἰπεῖν, σκηναί, ὡς ἡ ἀκόλουθος, ἣν ἤκουσα νὰ διηγῆται αὐτόπτης μάρτυς. Ἐμπορὸς τις λέγει εἰς κυρίαν τῆς πόλεως τὴν τιμὴν μεταξωτοῦ φορέματος. — «Εἶνε πολὺ ἀκριδόν, ἀποκρίνεται αὕτη». — «Τὸ παίρνω ἐγὼ, ὑπολαμβάνει χωρική, πλησίον αὐτῆς εὐρισκονένη, καὶ τὸ ἀγοράζει. . . Ἐτέρα χωρική μεταβαίνει νὰ ἀγοράσῃ ἐν κλειδοκύμβαλον. Ὁ ἔμπορος τῇ δεικνύει ἐν στοιχίζον χίλια φράγκα. — «Δὲν ἔχετε ἀκριβότερα; ἐρωτᾷ αὕτη πάντα χιλίων φράγκων ἔχουν καὶ αἱ φίλαι μου».

Ἄνῃρ καὶ γυνὴ διέρχονται πρὸ τοῦ καταστήματος ἐμποροῦ χαλκογραφίῶν. Βλέπουσιν ὠραίαν ἐλαιογραφίαν παριστάνουσαν ἐξοχήν, ἐντὸς χρυσοῦ πλαισίου, σταματῶσιν, ἀνακαλύπτουσι ἀμαυρὰν ὁμοιότητα πρὸς τὴν οἰκίαν καὶ τὸ κτῆμα αὐτῶν, καὶ ἡ γυνὴ λέγει πρὸς τὸν σύζυγον· Τὴν ἀγοράζομεν; Ὁ δὲ ἀνὴρ ἀποκρίνεται — «ἄς τὴν ἀγοράσωμεν». Εἰσέρχονται εἰς τὸ κατάστημα, καταθέτουσιν ἐπὶ τοῦ γραφείου τριακόσια φιορίνια, ἅτινα ἐπισωρεύουσιν ἐπ' ἄλληλα καὶ λαμβάνουσι τὴν εἰκόνα.

Μετὰ τὸ τέλος τῶν ὀψωνίων των ὑπάγουσι νὰ ἐπισκεφθῶσι τὰ μουσεῖα, εἰσέρχονται ἐν τοῖς καφεπωλείοις ἵνα ἀναγνώσωσι τὰς ἐφημερίδας, ἣ μεταβαίνουσι ἵνα περιπατήσωσιν ἀνά τὴν πόλιν, θεωροῦντες διὰ συμπαιθεῖς βλέμματος ὅλον ἐκεῖνο τὸ πλῆθος τῶν καταστηματαρχῶν, ὑπαλλήλων, καθηγητῶν, ἀξιοματικῶν, ἰδιοκτητῶν, οἵτινες εἰσὶν ἀντικείμενα φθόνου ἐν ἄλλαις χώραις διὰ τοὺς καλλιεργούντας τὴν γῆν, καὶ οἱ ὅποιοι ἐντούτοις εἰς αὐτοὺς φαίνονται οὐδενὶ λόγου ἄξιοι. Ἐὰν ἡγνῶσι τις τὴν ἀληθῆ κατάστασιν βλέπων τὸ θέαμα τοῦτο, ἤθελεν ὑπολάβει ὅτι εὐρίσκεται ἐν χώρᾳ ἐν ἣ μεγάλῃ κοινωνικῇ ἐπανάστασις μετῆνεγκε διὰ μιᾶς τὸν πλοῦτον ἐκ τῶν μεγάλων εἰς τὰς καλύβας, οἱ δὲ νεόπλοιοι κατέρχονται ἐκ τῆς ἐξο-

χῆς εἰς τὴν πόλιν ὅπως ἐμπαίξωσι τοὺς ἀπογυμνωθέντας δεσπότης.

Ἄλλὰ τὸ ἐσπέρας πρὸ πάντων ἀποθαίνει διασκεδασικώτατον τὸ θέαμα, ὅταν ἐπιστρέψωσιν οἱ ἀγρόται οὗτοι εἰς τὰ κτήματα αὐτῶν καὶ χωρία. Τότε καθ' ὅλας τὰς ὁδοὺς βλέπει τις αὐτοὺς ὀχουμένους ἐπὶ τῶν ἀλλοκότων αὐτῶν ὀχημάτων, ἅπερ ἀμιλλῶνται ποῖον θά ὑπερβῆ τὸ ἕτερον. Αὐταὶ αἱ γυναῖκες κεντῶσι τοὺς ἵππους ὅπως ἐξέλθωσιν ἐκ τῆς πάλης νικητρίαι. Οἱ νικηταὶ κροτοῦσι τὰ μαστίγια αὐτῶν εἰς σημεῖον θριαμβοῦ. Ὁ ἀὴρ ἀντηχεῖ ὑπὸ γελῶτων καὶ ἄσματων, μέλοι τῆς στιγμῆς, καθ' ἣν ἡ θοροβώδης καὶ περιχάρης συνοδεία ἀφανίζεται ἐν τῇ ἀπεράντῳ γλῶσῃ τῆς ἐξοχῆς μετὰ τῶν τελευταίων λάμψεων τῆς ἠλιακῆς δύσεως.

ΓΓ.

Ὁ ἐν Παρισίῳ κάλλιστος φίλος τῆς «Ἐστίας» καὶ μαρκεσίος Queux de St Hilaire ἀπέστειλεν ἡμῖν τὴν κατωτέρω δημοσιευομένην περίεργον ἐπιστολὴν τοῦ διασήμου Γάλλου συγγραφέως Prosper Merimée, συνωδευμένην διὰ τῆς ἐπομένης ἰδικῆς του· «Φίλε Κύριε. Ἦβρα εἰς συλλογὴν χειρογράφων τινῶν ἐπιστολῶν τινῶν τοῦ Prosper Merimée πρὸς τὸν de Sauley, μετὰ δὲ αὐτῶν τὴν παροῦσαν ἐπιστολὴν ἐλληνιστὶ γεγραμμένην, καὶ νομίζω ὅτι θέλει σὰς ἐνδιαφέρει, σὰς τὴν στέλλω ἐν ἀντιγράφῳ πιστῷ, καὶ σὰς παρακαλῶ, ἐὰν θέλετε νὰ τὴν δημοσιεύσητε, νὰ τὴν τυπώσητε μὲ τὰ σφάλματά της, διότι νομίζω ὅτι εἶνε περίεργον διὰ τοὺς Ἕλληνας καὶ ἴδου πῶς ἔγραφε τὴν ἐλληνικὴν ὁ Γάλλος φιλέλληνας.

Ἐν Παρισίῳ 15 Μαΐου 1882.

«Ὅλος ὑμέτερος

= M^o de St Hilaire.

Μία ἐπιστολὴ τοῦ

PROSPER MERIMÉE

Εἰς Παρίσι, 15 Μαΐου 1846.

Ἐγαπημένη μου Κύρα Ἰωσηρίνα,
Σοῦ συστήνω τὸν φίλον μου τὸν κύριον de Sauley, ποῦ θὰ διατρίβῃς ὀλίγαις ἡμέραις εἰς τὴν Πόλιν. Ἐπιθυμῶ νὰ ἀγοράσῃ μερικὰ μαντίλια κεντωμένα, καὶ τοῦ εἶπα ὅτι θὰ προμηθέψῃς του τὰ ὀρειώτατα. Μοῦ ἔλεγε, ὅταν ἦμουν εἰς τὸ σπίτι σου, πῶς ἤθελες νὰ ἔλθῃς εἰς Παρίσι, ἄμην ὑποπτεύω μήπως ἐλήσμωνες τὴν ὑπόσχεσίν σου. Ἄν ἔσως εἶναι ἡ Πόλις τόσον εὐάρεστη ὅσον δὲν μπορεῖς νὰ τὴν λείπῃς;

Χαῖρε κύρα μου, σὲ χαιρετῶ ἐξ ὅλης μου ψυχῆς.

P. Merimée.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

— Ἐξομολόγησις ἀφελῆς.

Ἡ σκηνὴ ἐν αἰθούσῃ.

— Καλέ! κύτταξε, φιλιτάτη Ἐλένη, μιὰ ἄσπρη τρίχα ἴς τὰ μαλλιά σου!

— Σὲ μένα! ἀδύνατον. Ἴδὲ, σὲ παρακαλῶ, καλλιτέρα. Θὰ εἶνε ἴς τὸ σινιό μου.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

* * * Ὁ βίος εἶνε οἷον παριστῶσιν ἡμῖν ἀβυσθῆσις.

— Ἐφ' ὅσον ἀναβαῖνῃ τις εἰς τὰ ὑψηλότερα τῆς κοινωνίας ἀπαντᾷ τόσον βόρβορον ὅσον καὶ εἰς τὰ χαμηλότερα, μὲ μόνην τὴν διαφορὰν ὅτι εἶνε ἀπεσκληρωμένος καὶ ἐπιχουσωμένος.

— Δεινότερα ἐκδικεῖται ὁ δυνάμενος νὰ ἐκδικηθῇ ἄλλ' ἀπαξίων νὰ τὸ πράξῃ. (Βαλζάκ).

Ο ΑΠΡΙΛΗΣ Κ' Η ΑΥΓΗ

Ταῖρι νιόνυφο προβαίνει.

Ὁ Ἀπρίλης κ' ἡ Αὐγῆ.

Νὰ τοῦ στρώσῃ τὸ προσμένει.

Νυφικὸ κρεβάτι ἡ Γῆ.

Χίλια δῶρα ἐτοιμάζει:

Γιὰ τὸ ταῖρι π' ἀγαπᾷ.

Τὰ ξεθάπτει, καὶ χαλάζει.

Πλοῦτῃ ἀτίμητα σαρκοπᾶ.

Εἰς τοὺς κήπους ἄνοιγ' ἄνοιγ'.

Καὶ πουλᾷ ἴς τῆς λαγκαδιᾶς,

Ἐτὰ πουλᾷ τραγοῦδα δίνει,

Καὶ ἴς τὰ ἄνοιθ' εὐδοκίαι.

Ἐ τὸ γλωρὸ χορτάρι ἀρνάνια

Νὰ γαρὸν προσκαλεῖ,

Καὶ δυὸ τρία συννεφάνια

Ντόνει μὲ λευκὴ σπολή.

Τὴ δροσιὰ κάνει νὰ λάμπῃ

Ἐν διαμάντι ἴς τὰ κλαρίκ,

Ἄνθος φερρωτὸ τὴν κάμπῃ,

Ἄερνι τὸ βοριά.

Καὶ τὰ δέντρα φουντωμένα,

Πράσινα βαθεῖα, ἀνογ' ἴτα,

Μόλις βῆθῃαν νιοθαμμένα

Ἄπ' τὰ χέρι τῆς κ' αὐτᾶ.

Εἶν' ἡ λήνη πὺ γαλάξια,

Πὺ καθάρια ἡ ῥεματιὰ,

Πὺ πολλὰ ἔχ' ἡ κόρη νάξια

Καὶ ὁ ἔρωτας ψευτιά.

Ταῖρι νιόνυφο προβαίνει.

Ὁ Ἀπρίλης κ' ἡ Αὐγῆ.

Νὰ τοῦ στρώσῃ τὸ προσμένει.

Νυφικὸ κρεβάτι ἡ Γῆ.

1881

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΛΑΣ.

ΕΠΙΤΥΜΒΙΟΝ ΤΟΥ ΦΡΑΓΚΛΙΝΟΥ

συνταχθέν ὑπὸ τοῦ ἴδιου.

«Τὸ σῶμα τοῦ Βενικλίν Φραγκλίνου τυπογράφου, ὁμοιον πρὸς τὸ δέξιμον παλαιῦ βιβλίου οὗ λείπει τὸ περιεχόμενον καὶ οὗ ἀφρηθήσαν ἡ ἐπιγραφή καὶ τὰ χρυσώματα, ἀναπαύεται ἐνταῦθα, σκωλήων βροῦμα· ἀλλὰ τὸ βιβλίον δὲν θάπολεσθῃ, διότι, ὡς καὶ ὁ ἴδιος ἐπίστευε, θὰ ἐπαναφανῇ ἐν νέῃ καὶ κομψοτέρῃ ἐκδόσει ἐπιθεωρημένη καὶ διωρθωμένη ὑπὸ τοῦ συγγραφέως».